

Sport Psychology

Shahid Beheshti University

Biquarterly Journal of Sport Psychology

Autumn & Winter 2022/ Vol. 14/ No. 2/ Pages 191-202

Psychometric Properties of Persian Version of Oxford Happiness Questionnaire-Short Form among Athletes

Mohammad Jafarzadeh Varzi¹, Ali Mehdizadeh Ashrafi^{2*}, Mohammad Jahangir Fard³

1- PhD Student, Department of Management, Firoozkooh Branch, Islamic Azad University, Firoozkooh, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Management, Firoozkooh Branch, Islamic Azad University, Firoozkooh, Iran.

3- Assistant Professor, Department of Management, Firoozkooh Branch, Islamic Azad University, Firoozkooh, Iran.

Received: 11/10/2020, Revised: 01/04/2021, Accepted: 11/06/2021

Abstract

Purpose: The present study aimed to investigate the psychometric properties of the Persian version of the short form of the Oxford Happiness Questionnaire in athletes from Tehran.

Methods: This research falls under non-experimental research and focuses on instrument validation. Data was collected cross-sectionally to assess the validity and reliability of the Persian version of the short form of the Oxford Happiness Questionnaire. A sample of 400 athletes was selected, with 60 individuals chosen for a test-retest reliability assessment. Confirmatory factor analysis, based on a structural equation model, was used to determine construct validity. Internal homogeneity was assessed using Cronbach's alpha coefficient, and temporal reliability was evaluated using a two-week interval for the test-retest method. Statistical calculations were performed using SPSS version 18 and AMOS version 20 software.

Results: The results of the confirmatory factor analysis indicated a good fit for the Persian version of the short form of the Oxford Happiness Questionnaire among athletes (C.F.I=0.958, T.L.I=0.955, RMSEA=0.042, and P.N.F.I=0.078). The internal consistency (Cronbach's alpha coefficient) of the entire questionnaire was 0.924, with a temporal reliability of 0.83.

Conclusion: The Persian version of the short form of the Oxford Happiness Questionnaire demonstrates acceptable validity and reliability in Tehran athletes. Coaches, athletes, and researchers can utilize this questionnaire to assess happiness.

Keywords: Oxford Happiness Questionnaire, Athletes, Internal Consistency, Validity, Reliability.

*Corresponding author: Ali Mehdizadeh Ashrafi, Tell: 09373511234, Email: eshmehdizadeh297@yahoo.com

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication Under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

روانشناسی ورزش

دانشگاه شهید بهشتی

دو فصلنامه روان‌شناسی ورزش

پاییز و زمستان ۱۴۰۱ دوره ۱۴، شماره ۲، صفحه‌های ۱۹۱-۲۰۲

ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد در ورزشکاران

محمد جعفر زاده ورزشی^۱، علی مهدیزاده اشرفی^{۲*}، محمد جهانگیر فرد^۳

۱- دانشجوی دکتری، گروه مدیریت دولتی، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران.

۲- استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران.

۳- استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد فیروزکوه، دانشگاه آزاد اسلامی، فیروزکوه، ایران.

دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۸/۲۰ اصلاح مقاله: ۱۴۰۰/۰۱/۱۲ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۴/۲۱

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد در ورزشکاران تهرانی انجام شد.

روش‌ها: پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های غیر تجربی و در زمره پژوهش‌های رواسازی ابزار می‌باشد که اطلاعات آن جهت تعیین روایی و پایایی نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد به صورت مقطعی جمع‌آوری شد. بدین منظور تعداد ۴۰۰ ورزشکار به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. برای تعیین پایایی به روش آزمون - آزمون مجدد نیز تعداد ۶۰ نفر انتخاب شد. جهت بررسی روایی سازه از تحلیل عاملی تأییدی مبتنی بر مدل معادلات ساختاری، برای تعیین همسانی درونی از ضریب آلفای کرونباخ و برای پایایی زمانی از روش آزمون - آزمون مجدد یا فاصله دو هفته استفاده شد. برای انجام محاسبات آماری، از نرم افزارهای SPSS نسخه ۱۸ و AMOS نسخه ۲۰ استفاده شد.

نتایج: نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان دهنده برازش مطلوب نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد (شاخص‌های $C.F.I.=0/958$ ، $T.L.I.=0/955$ ، $RMSEA=0/042$ و $P.N.F.I.=0/078$) در ورزشکاران بود. ثبات درونی (ضریب آلفای کرونباخ) کل پرسشنامه ۰/۹۲۴ و پایایی زمانی آن ۰/۸۳ بود.

نتیجه‌گیری: نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد از روایی و پایایی قابل قبولی در ورزشکاران تهرانی برخوردار است و ورزشکاران، مربیان و پژوهش‌گران می‌توانند جهت سنجش شادکامی از این پرسشنامه استفاده کنند.

واژه‌های کلیدی: پرسشنامه شادکامی آکسفورد، ورزشکاران، همسانی درونی، روایی، پایایی

مقدمه

سازمان بهداشت جهانی بهزیستی روان‌شناختی را "رفاه کامل جسمانی، اجتماعی، روانی، و نبود بیماری و ضعف، قابلیت ارتباط هماهنگ با دیگران، و اصلاح محیط فردی و اجتماعی" تعریف می‌کند (۱). در سال‌های اخیر مطالعات متعددی اثر مثبت ورزش و فعالیت‌بدنی را بر بهزیستی روان‌شناختی و کیفیت‌زندگی مرتبط با تندرستی تایید کرده اند. نتایج پژوهش‌ها نشان داده‌اند ارتقاء بهزیستی ممکن است به دلیل این باشد که ابعاد بهزیستی در طول فعالیت جسمانی تجربه می‌شوند و خاطر نشان کرده‌اند بین فعالیت‌های جسمانی ارتقاء دهنده سلامت با بهزیستی روان‌شناختی ارتباطی قوی وجود دارد (۲). ورزش به عنوان یک پدیده در زندگی بسیاری از افراد جامعه به ارتقاء سطح بهداشت و تندرستی آنها کمک می‌کند (۳). ارتقاء فعالیت‌جسمانی از مهم‌ترین و مؤثرترین استراتژی‌ها برای کاهش خطر بعضی بیماری‌ها، کاهش انحرافات اجتماعی و افزایش نشاط و شادابی جوامع است. در واقع ورزش به عنوان بخش مهمی از تعلیم و تربیت، جایگاه اساسی و سرنوشت‌سازی دارد و کارکردهای مختلف آن در جامعه محرز است (۴). از این رو برخی از مردم به این باور رسیده‌اند که از ساعت‌های کار خود کاسته و برای حفظ تندرستی و کسب نشاط و لذت به ورزش بپردازند، به‌طوری‌که در این راستا بسیاری از شیوه‌های زندگی به‌گونه‌ای تغییر داده شده و اصلاح گردیده‌اند که جلساتی در هفته به اجرای فعالیت ورزشی اختصاص پیدا کند (۵). این روند و خط‌مشی اجتماعی به جهشی در توجه و علاقه مردم نسبت به ایجاد و توسعه دانش و اطلاعات تخصصی‌تر

درباره تأثیرات متعدد فعالیت‌بدنی و تمرین بر آمادگی فرد و سلامتی وی، منجر شده است. اثر فعالیت و آمادگی‌بدنی می‌تواند منجر به سلامتی، فعال و پرتحرک بودن و عمر طولانی فرد گردد (۶).

براین اساس، شادکامی یک حالت هیجانی یا عاطفی است که به وسیله احساس لذت و خشنودی مشخص شده و موقعی است که همه هیجانات ناخوشایند کنار زده می‌شود. تحقیقات نشان می‌دهد که مطالعات، صرف نظر از چگونگی کسب آن، می‌تواند سلامتی جسمانی را بهبود بخشد. افرادی که شاد هستند، احساس امنیت بیشتری می‌کنند، آسان‌تر تصمیم می‌گیرند، روحیه مشارکتی دارند و نسبت به کسانی که با آن‌ها زندگی می‌کنند، بیشتر احساس رضایت می‌کنند (۷). احساس شادکامی از مهم‌ترین شاخصه‌های کیفیت زندگی بوده و می‌تواند نشانگر سطح کامیابی افراد در زندگی باشد. بیشتر اوقات شادکامی هدف نهایی زندگی و یا حداقل هدف مطلوب زندگی افراد عنوان می‌شود (۸). شادکامی را می‌توان به عنوان شاخصی تعریف کرد که افراد با نگرشی مثبت موقعیت کلی زندگی خود را ارزیابی می‌کنند (۹). در تحلیل مفهوم شادکامی نظریه‌پردازان عمدتاً به دو مؤلفه شناختی و هیجانی اشاره داشته‌اند؛ مؤلفه شناختی بیشتر بر رضایت از زندگی و مؤلفه هیجانی بیشتر بر حالاتی نظیر خندیدن و شوخ‌طبعی و همچنین تعادل بین هیجانات مثبت و منفی، دلالت دارد (۱۰). علاوه بر این امروزه کنکاش‌های نظری و تحقیقاتی حکایت از آن دارند که نمی‌توان شادکامی را صرفاً حالتی عکس افسردگی، با پیش‌بینی‌کننده‌های مشابه فرض کرد. این ادعا مبتنی بر پژوهش‌هایی است که نتایج آنها نشان داده‌اند هیجانات مثبت و منفی

مستقیم شادکامی با کیفیت زندگی و سلامت روانشناختی ورزشکاران، این پرسشنامه در جامعه ورزشکاران اعتباریابی نشده است. لذا با توجه به نظر متخصصان روان سنجی، ارزش روایی و پایایی آزمون ها مختص همان جوامعی است که در آنها تدوین شده اند و این اطلاعات قابل تعمیم به همه موقعیت های فرهنگی و جغرافیایی نمی باشد (۱۸). به این ترتیب با توجه به پیامد های همه جانبه مسائل روانشناختی و ضرورت سنجش و اندازه گیری دقیق آنها، هدف از این مطالعه روانسنجی نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد در ورزشکاران شهر تهران است.

روش‌شناسی پژوهش

طرح پژوهش

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های غیر تجربی و در زمره پژوهش‌های رواسازی ابزار می‌باشد که اطلاعات لازم و مورد نیاز آن جهت تعیین روایی و پایایی نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد به صورت مقطعی جمع‌آوری شد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری مطالعه حاضر را ورزشکاران استان تهران تشکیل دادند. با توجه به نظر متخصصان روان‌سنجی، برای روانسنجی هر پرسشنامه تعداد نمونه بالای ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر به عنوان معیاری مطلوب گزارش شده است (۱۸، ۱۹). لذا در پژوهش حاضر که شامل روانسنجی پرسش‌نامه ۸ سوالی شادکامی آکسفورد است، برای هر سوال پرسش‌نامه ۵۰ نفر و در کل تعداد ۴۰۰ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. برای تعیین پایایی به روش آزمون - آزمون مجدد نیز تعداد ۶۰ نفر انتخاب

خواستگاه‌ها و پیامدهای متفاوتی دارند (۱۱). مدل شلدون و لیمبومیرسکی (۱۲) درباره عوامل تعیین کننده شادکامی به سه عامل نقطه شروع ثابت^۱ (آمدگی‌های ژنتیکی)، شرایط^۲ (وضعیت اجتماعی-اقتصادی) و کنش‌های عمدی^۳ اشاره دارد که عوامل اول و دوم به ترتیب ثابت و نسبتاً ایستا و کنش‌های عمدی عامل متغیر مدل هستند. کنش‌های عمدی اشاره به فرآیندهای تلاش‌مدار و مقصودنگر زندگی فرد دارد که شامل جنبه‌های شناختی (نظیر داشتن نگرش‌های مثبت و کمال‌گرا)، رفتاری (مثل ابراز علاقه به دیگران یا ورزش کردن) و خواست‌های ارادی (نظیر تعیین و دنبال کردن اهداف شخصی معنی‌دار) هستند. بنابراین کنش‌های عمدی از بیشترین سطح تغییر و کنترل پذیری برخوردار بوده و تحقیقات انجام شده در زمینه راهکارهای مداخله‌ای برای افزایش شادکامی و پرورش خوشبختی حول این محور انجام شده است (۱۰). در ارتباط با ابزارهای سنجش و ارزیابی شادکامی می‌توان به پرسشنامه‌های مختلفی اشاره نمود که هر یک به جنبه‌های مختلف شادکامی و شادکامی می‌پردازند. در این زمینه، آرگیل و همکاران (۱۳) فرم بلند پرسشنامه شادکامی (شادکامی) آکسفورد را ارائه نمودند. این ابزار در جوامع و کشورهای مختلف روانسنجی شد و اعتبار و روایی بالایی را به دست آورد (۱۷-۱۴). در سال ۲۰۰۲، هلیز و آرگیل به بررسی مطالعات مختلف در این زمینه پرداختند و پس از بررسی‌های خود فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد را ارائه و اعتباریابی نمودند (۱۰). در ایران نیز فرم کوتاه این پرسشنامه در جوامع مختلفی مانند دانشجویان، کارکنان و افراد میانسال اعتباریابی شده است، اما با توجه به ارتباط

شد. معیارهای ورود افراد به مطالعه شامل اخذ و تکمیل فرم رضایت نامه شرکت در تحقیق، سابقه ورزشی حداقل ۳ سال و توانایی خواندن و نوشتن بود. معیارهای خروج افراد از مطالعه شامل عدم تمایل به همکاری در مطالعه و تکمیل ناقص پرسشنامه بود.

ابزار اندازه گیری

پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی: این پرسشنامه شامل اطلاعاتی از قبیل شامل سن، میزان تحصیلات، وضعیت تاهل، سطح درآمد، و نوع رشته ورزشی بود.

فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد: این پرسشنامه در ابتدا توسط آرگیل، مارتین، و کروسلند (۱۳) به عنوان سیاهه شادکامی آکسفورد (ا.ا.ج.آی) ارائه شد. در ادامه آرگیل، مارتین و لو این سیاهه و برخی از بخش های آن را گسترش دادند. پرسشنامه اولیه دارای ۲۹ سؤال بود و بر پایه پرسشنامه بک ساخته شد. در ادامه هیلز و آرگیل (۱۰) به بررسی و تغییر این پرسشنامه پرداختند. آنها در مطالعه خود با بررسی سوالات این پرسشنامه، تغییراتی در امتیازات مربوط به هر سوال و نحوه امتیازدهی به سوالات معکوس ارائه و نام آن را به پرسشنامه شادکامی آکسفورد تغییر دادند. براساس این مطالعه، امتیازدهی پرسشنامه از طیف چهار امتیازی به شش امتیازی لیکرت (از یک تا شش) تغییر یافت. نمره دهی این پرسشنامه بین هشت تا ۴۸ بوده و نمرات بالاتر بیانگر میزان شادکامی بیشتر فرد است. هیلز و آرگیل (۱۰) روایی و پایایی فرم کوتاه (۸ سوالی) پرسشنامه

شادکامی آکسفورد را در حد مطلوبی (۰,۵۶ تا ۰,۹۵) به دست آوردند.

روش اجرای پژوهش

در ابتدا پرسشنامه شادکامی آکسفورد توسط نویسندگان به زبان فارسی و بعد از هماهنگی و یکسان سازی، توسط یک فرد مسلط به زبان انگلیسی برگردانده و سپس با نسخه اصلی مطابقت داده شد. در مرحله بعد جهت بررسی روایی ظاهری سوالات پرسشنامه، سه تن از افراد مشابه با جامعه هدف، در ارتباط با واضح و قابل فهم بودن پرسشنامه و شش نفر از افراد صاحب نظر، در رابطه با شکل کلی و قابل فهم بودن سوالات پرسشنامه نظرخواهی شد. سپس با حضور محققان نظرات این افراد مورد بررسی قرار گرفت و نسخه پرسشنامه به زبان فارسی استخراج شد. برای تعیین روایی محتوایی روش لواشه مورد استفاده قرار گرفت. در این روش از دو شاخص نسبت روایی محتوا^۱ (CVR) و شاخص روایی محتوا^۲ (CVI) استفاده می شود (۱۸، ۱۹). در این پژوهش از هشت نفر از اساتید صاحب نظر درخواست شد که برای تعیین نسبت روایی محتوای هر آیتم پرسشنامه را مورد بررسی قرار دهند. سپس شاخص روایی حاسبه شد. بعد از بدست آمدن نمرات CVR هر یک از آیتم ها، که تمامی آیتم ها حد نصاب نمره را بدست آوردند و سپس میانگین این نمرات محاسبه و عدد CVI پرسشنامه شادکامی آکسفورد تعیین شد. ارزیابی روایی سازه نمرات پرسشنامه با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی و

در ادامه، از روش تحلیل عاملی تأییدی مبتنی بر مدل معادلات ساختاری برای بررسی و تأیید مولفه‌های پرسش‌نامه و به عبارت دیگر تأیید روایی سازه (عاملی) پرسش‌نامه استفاده شد. همسانی درونی (ثبات) درونی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ و از ضریب همبستگی درون طبقه‌ای (ای.سی.سی.) برای تعیین پایایی زمانی استفاده شد (۱۸، ۱۹). برای انجام محاسبات آماری مذکور، از نرم افزارهای SPSS نسخه ۱۸ و AMOS نسخه ۲۰ استفاده شد.

یافته‌ها

اطلاعات جمعیت شناختی نشان داد که از کل ۴۰۰ ورزشکار ۱۰۰ نفر (۲۵ درصد) زن و ۳۰۰ نفر (۷۵ درصد) مرد بودند، از نظر تحصیلات تعداد ۵۰ نفر (۱۲٫۵ درصد) دیپلم، ۲۰۰ نفر (۵۰ درصد) کارشناسی و ۱۵۰ نفر (۳۷٫۵ درصد) تحصیلات کارشناسی ارشد و بالاتر داشتند. در جدول ۱ یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

بر اساس تحلیل مولفه‌های اصلی با استفاده از نرم افزار آیموس استفاده شد.

برای بررسی پایایی زمانی به روش آزمون-آزمون مجدد، تعداد ۶۰ نفر پرسش‌نامه را با فاصله دو هفته تکمیل و ضریب همسانی درونی پرسش‌نامه و خرده مقیاس‌های آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد. برخی ملاحظات اخلاقی که در پژوهش حاضر رعایت گردید شامل حضور داوطلبانه شرکت‌کنندگان و کسب رضایت کامل آنها جهت تکمیل پرسشنامه‌ها، توجیه کامل شرکت‌کنندگان در مورد هدف و فرایند اجرای پژوهش و نقش و جایگاه ایشان و پژوهشگر در مطالعه، محرمانه نگه‌داشتن اطلاعات و نام و نشان افراد در پژوهش، و تعهد به حفظ اسرار شرکت‌کنندگان بود.

تحلیل آماری

برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی استفاده شد. به بیان دیگر از آمار توصیفی برای محاسبه فراوانی، رسم نمودارها، طبقه‌بندی داده‌ها، محاسبه شاخص‌های پراکندگی و مرکزی استفاده شد.

جدول ۱. یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین $\pm$ انحراف معیار	کوچک‌ترین نمره	بزرگ‌ترین نمره
سن	$26/30 \pm 5/20$	۲۱/۱۰	۳۱/۵۰
شادکامی در زنان	$38/80 \pm 4/20$	۳۴/۶۰	۴۳
شادکامی در مردان	$33/60 \pm 2/60$	۳۱	۳۶/۱۰
شادکامی (کلی)	$36/20 \pm 3/40$	۳۲/۸۰	۳۹/۶۰

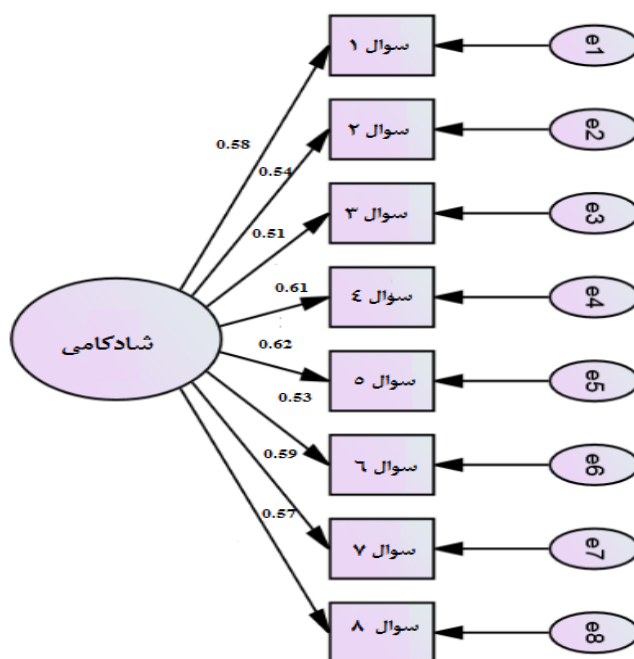
$36/20 \pm 3/40$ بود. یافته‌های مربوط به روایی محتوا نشان داد شاخص روایی محتوای نمره کلی پرسش‌نامه $0/82$ و نسبت روایی محتوای آن $0/78$ بود. به دست آمدن روایی محتوا در حد بالا مبین آن است که سوالات پرسش‌نامه به طور کامل معرف مجموعه کلی

بر اساس اطلاعات جدول ۱، میانگین سنی افراد شرت‌کننده در پژوهش $26/30$ سال بود، همچنین میانگین شادکامی در زنان ($38/80 \pm 4/20$) بالاتر از مردان ($33/60 \pm 2/60$) بود. میانگین کلی شادکامی ورزشکاران شرکت‌کننده در پژوهش نیز برابر

نیکویی برازش اصلاح شده (AGFI) برابر ۰/۹۱۱ می-باشد که بیشتر از ۰/۹ است و بنابراین این شاخص از برازش مطلوب برخوردار است. همچنین مقدار و شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI) ۰/۰۷۸ که با توجه به اینکه بیشتر از ۰/۰۵ است و ریشه میانگین مربعات خطای برآورد یا رمزی (RMSEA) نیز ۰/۰۴۲ می-باشد که با توجه به اینکه کمتر از ۰/۰۵ است، قابل قبول بوده و نشان‌دهنده تأیید مدل پژوهش است. همچنین شاخص توکر-لویس (TLI) ۰/۹۵۵ و شاخص برازش تطبیقی (CFI) ۰/۹۵۸ بدست آمد که بزرگتر از ۰/۹ بوده که همگی نشان‌دهنده برازش مطلوب و تأیید مدل پژوهش است.

است. لذا نسخه فارسی پرسشنامه شادکامی در ورزشکاران از نظر متخصصان دارای روایی محتوایی نسبتاً بالایی می‌باشد. قبل از اجرای تحلیل عاملی، نرمال بودن تک متغیره و چند متغیره داده‌ها بوسیله نرم افزار آیموس و از طریق ضریب مardia، مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان دهنده توزیع طبیعی داده در پژوهش حاضر بود. نتایج تحلیل عاملی تأییدی (شکل ۱) نشان داد مدل اندازه‌گیری نسخه فارسی پرسشنامه شادکامی مناسب و کلیه اعداد و پارامترهای مدل معنادار است.

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد شاخص نیکویی برازش (GFI) ۰/۹۲۲ بوده که نشان دهنده قابل قبول بودن این میزان برای برازش مطلوب مدل است. شاخص

شکل ۱. نتایج تحلیل عاملی تأییدی مدل تک عاملی

جدول ۲. شاخص های برازش مدل معادلات ساختاری پرسش نامه شادکامی

شاخص برازش	مقدار بدست آمده	ملاک	تفسیر
مطلق	شاخص نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۲۲	بیشتر از ۰/۹۰
	شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (AGFI)	۰/۹۱۱	بیشتر از ۰/۹۰
	ریشه دوم میانگین خطای باقی مانده استاندارد شده (SRMR)	۰/۰۴۱	کمتر از ۰/۰۵
تطبیقی	شاخص توکر - لویس (TLI)	۰/۹۵۵	بیشتر از ۰/۹۰
	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰/۹۵۸	بیشتر از ۰/۹۰
مقتصد	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد یا رمزی (RMSEA)	۰/۰۴۲	کمتر از ۰/۰۸
	شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI)	۰/۰۷۸	بیشتر از ۰/۰۵

نتایج نشان داد مقادیر ضرایب همبستگی درون طبقه‌ای نمره کلی پرسشنامه شادکامی حاصل از آزمون-آزمون مجدد با فاصله دو هفته، در دامنه (۰/۸۲-۰/۹۵) برابر با ۰/۸۳ و از مقدار قابل قبول (۰/۷۵) بالاتر بود که نشان‌دهنده قابل قبول بودن پایایی زمانی یا قابلیت تکرارپذیری نمرات پرسشنامه شادکامی است. نتایج ضریب آلفای کرونباخ برای تعیین همسانی درونی پرسشنامه شادکامی نشان داد همسانی درونی (ضریب آلفای کرونباخ) کل پرسشنامه با ۸ سوال ۰/۹۲۴ به‌دست آمد که در حد مطلوب و قابل قبول قرار دارند (۰/۷۵ > α). شایان ذکر است ملاک رایج در بررسی قابل قبول بودن همسانی درونی از طریق آلفای کرونباخ مقدار ۰/۷۰ است.

بحث و نتیجه گیری

روان‌شناسان نظریه پرداز، نشاط و شادکامی را نوعی «هیجان مثبت» می‌دانند که تأثیر عمیقی بر ساز و کارهای جسمانی، شناختی و روانی دارد و منجر به ارتقاء عملکرد فرد در زمینه‌های مختلف می‌شود (۹). میزان شادکامی و رضایت هر فرد از زندگی، رابطه ای مستقیم با نگرش وی به زندگی دارد و این موضوع بدان

معناست که هرچه افراد، از رویداد های پیرامون خود راضی تر باشند، به همان میزان نیز شادترند (۱۷). روان‌شناسان و متخصصان مؤسسه بین المللی بهداشت روانی نیز بر این عقیده اند که ورزش و فعالیت بدنی بر شادکامی و بهداشت روانی افراد تأثیر مثبتی دارد (۱۰). شادکامی نوعی ارزشیابی است که فرد از خود و زندگی اش دارد و مواردی مانند رضایت از زندگی، هیجان و خلق مثبت، فقدان افسردگی و اضطراب را شامل شده و جنبه های مختلف آن به شکل شناخت ها و عواطف مثبت تجلی می شود (۱۷) اما نکته مهم، چگونگی حصول شادکامی و تقویت آن و نیز عوامل مؤثر بر دستیابی به این نیاز حیاتی است. این موضوع، دلیل روشنی برای وجود ارتباط مستقیم میان شادکامی، شخصیت و موفقیت است (۱۴).

براین اساس، هدف پژوهش حاضر بررسی ویژگی های روانسنجی نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد در ورزشکاران تهرانی بود. جهت بررسی روایی ظاهری سوالات پرسشنامه، سه تن از افراد مشابه با جامعه هدف، در ارتباط با واضح و قابل فهم بودن پرسشنامه و شش نفر از افراد صاحب نظر، در رابطه با شکل کلی و قابل

و ارزیابی شادکامی با استفاده از نسخه فارسی پرسشنامه موجب درک و تفسیر صحیحی از سؤالات به شکل مشابهی با نسخه انگلیسی شده است. همچنین تأیید بی کم و کاست فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی هلیز و آرگیل در جامعه ورزشکاران فارسی زبان، نشان دهنده قابلیت بالای پرسشنامه در ارزیابی این سازه علیرغم تفاوت های فرهنگی آن است (۱۰).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد مقادیر ضرایب همبستگی درون طبقه ای حاصل از آزمون-آزمون مجدد با دو هفته فاصله، از مقدار قابل قبول (۰/۷۵) بالاتر می باشد که نشان دهنده قابل قبول بودن پایایی زمانی یا قابلیت تکرارپذیری پرسشنامه شادکامی آکسفورد می باشد. نتایج بدست آمده با نتایج مطالعه هلیز و آرگیل (۱۰)، اولگ و همکاران (۱۴)، و دوگان و همکاران (۹) همسو است. همچنین نتایج ضریب آلفای کرونباخ برای تعیین همسانی درونی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی نشان داد همسانی درونی (ضریب آلفای کرونباخ) کل پرسشنامه ۰/۹۲۴ به دست آمد، بنابراین فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی از ثبات (همسانی) درونی مطلوب و قابل قبولی برخوردار است. نتایج بدست آمده با نتایج دهشیری و همکاران (۷) و دوگان و همکاران (۹) همسو است.

به طور کلی نتایج به دست آمده نشان داد نتایج تحلیل عاملی تأییدی، ضرایب آلفای کرونباخ و همبستگی درون طبقه ای نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی، از ساختار سه عاملی و ۸ سوالی حمایت کرده و روایی عاملی، همسانی درونی و پایایی زمانی پرسشنامه را تأیید می کنند. در نتیجه از نسخه فارسی این پرسشنامه می توان به عنوان ابزاری روا و پایا جهت مطالعه و ارزیابی شادکامی در افراد ورزشکار بهره برد. همچنین این ابزار به همراه سایر ابزارهای سنجش روان شناختی، بستر مناسبی را برای روان شناسان ورزشی

فهم بودن سوالات پرسشنامه نظرخواهی شد. سپس با حضور محققان نظرات مورد بررسی قرار گرفت و پرسشنامه نهایی فارسی استخراج شد. لذا روایی ظاهری نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی تأیید شد. نتایج بدست آمده با نتایج هلیز و آرگیل (۱۰) همسو است. این محققان نیز در مطالعات خود روایی ظاهری این پرسشنامه را تأیید نموده اند. روایی محتوا از طریق روش لوآشه با استفاده از شاخص نسبت روایی محتوا (CVR) و شاخص روایی محتوا (CVI) تعیین شد. به دست آمدن روایی محتوا در حد بالا مبین این مطلب بود که نسخه فارسی پرسشنامه شادکامی از نظر متخصصان دارای روایی محتوایی نسبتاً بالایی می باشد. این نتایج با نتایج مطالعه هلیز و آرگیل (۱۰) و دهشیری و همکاران (۷) همسو است.

نتایج مطالعه حاضر در ارتباط با روایی سازه به روش تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که مدل اندازه گیری نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی مناسب و کلیه اعداد و پارامترهای مدل معنادار است که نشانگر مناسب بودن مدل اندازه گیری می باشد. نتایج به دست آمده در این قسمت با نتایج مطالعات هلیز و آرگیل (۱۰) و دوگان و همکاران (۹) همسو است. مسئله مهم دیگر در مورد روایی سازه نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی، قدرت پیشگویی و معنی داری سوالات (گویه ها) در ارتباط با عامل های مربوط به خود می باشد. مقادیر تخمین پارامتر گویه ها (بار عاملی استاندارد نشده) و نتایج آزمون تی تحلیل عاملی نشان دهنده ارتباط معنی دار سؤالات و عامل های مربوطه و در نتیجه تأیید روایی سازه می باشد. نتایج حاصله موجب تأیید سوالات (گویه ها) در ساختار نظری نسخه فارسی پ فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی گردید. لذا تأیید مدل نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی بدون هیچ گونه تغییری در تعداد سؤالات ناشی از ترجمه مناسب و برگردان هماهنگ اصطلاحات موجود بین دو زبان انگلیسی و فارسی می باشد

جهت فعالیت‌های پژوهشی و کاربردی بیشتر، به منظور بهبود نشاط و شادکامی ورزشکاران فراهم می‌آورد. با توجه به این که مهارت‌های روانشناختی مانند شادکامی نیز مشابه مهارت‌های جسمانی توسعه می‌یابند، از این رو مربیان، روان‌شناسان و ورزشکاران می‌توانند برای بهره‌مندی از اثرات سودمند این مهارت‌ها، زمانی را به تمرین این مهارت‌های روانی اختصاص دهند. در پایان پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده این پرسش‌نامه برای جامعه ورزشکاران با سطوح مختلف مهارت و حجم نمونه بالاتر روان‌سنجی و استانداردسازی شود.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از رساله دکتری تخصصی نویسنده اول از دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد. بدین وسیله نویسندگان از تمامی افراد شرکت‌کننده در پژوهش حاضر، صمیمانه قدردانی و تشکر می‌نمایند. هیچ‌گونه تعارض منافی بین نویسندگان مقاله وجود ندارد.

پی‌نوشت‌ها

1. Content Validity Ratio
2. Content Validity Index
3. First order
4. Goodness Fit Index
5. Adjusted Goodness of Fit Index
6. Root Mean Square Residual
7. Parsimonious Normed Fit Index
8. Root Mean Squared Error of Approximation
9. Tucker- Lewis Index
10. Comparative Fit Index
11. Reproducibility

1. [Arunachalam T. An investigation on the factor structure of Hindi version of Oxford happiness questionnaire \(OHQ\). Universitas Psychologica. 2019; 18\(1\):1-11.](#)
2. [Kitayama S, Markus HR, Kurokawa M. Culture, emotion, and well-being: Good feelings in Japan and the United States. Cogn Emot. 2000; 14\(1\):93-124.](#)
3. [Huang H, Humphreys BR. Sports participation and happiness: Evidence from US microdata. Journal of Economic Psychology, 2012, 33\(4\), 776-793.](#)
4. [Biglari N, Hosseininia SR, Biglari F. The Effect of Mental Hardiness on Happiness and Sport Performance among Futsal Player Female Students. Sport Psychology Studies, 2019; 8\(28\): 221-238.](#)
5. [Gee CJ. How does sport psychology actually improve athletic performance? A framework to facilitate athletes' and coaches' understanding. Behavior modification, 2010, 34\(5\): 386-402.](#)
6. [Madrigal L, Gill DL, Willse JT. Gender and the Relationships among Mental Toughness, Hardiness, Optimism and Coping in Collegiate Athletics: A Structural Equation Modeling Approach, Journal of Sport Behavior, 2017, 40\(1\): 68-86.](#)
7. [Dehshiri G, Akbari Balootbangan A, Najafi M, Moghadamzadeh A. Psychometric Properties of the Oxford Happiness Questionnaire Short Form in University Students. Educational Measurement and Evaluation Studies, 2016; 5\(12\): 9-26.](#)
8. [Delle Fave A, Brdar I, Freire T, Vella-Brodrick D, Wissing MP. The eudaimonic and hedonic components of happiness: qualitative and quantitative findings. Soc Indic Res. 2011; 100\(2\): 185-207.](#)
9. [Doğan T, Akıncı Çötök N. Adaptation of the Short Form of the Oxford Happiness Questionnaire into Turkish: A Validity and Reliability Study. Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal, 2011, 4\(36\), 165-170.](#)
10. [Hills P, Argyle M. The Oxford Happiness Questionnaire: A compact scale for the measurement of psychological well-being. Personality and Individual Differences, 2002, 33\(7\), 1071-1082.](#)
11. [Nor-Azzatunnisak M, Roseliza-Murni A, Manap J, Hoesni SM. Selecting appropriate happiness measures and malleability: a review. Int J Acad Res Bus Soc Sci. 2017; 7\(11\):1082-99.](#)
12. [Lyubomirsky S, Lepper HS. A measure of subjective happiness: Preliminary reliability and construct validation. Soc Indic Res. 1999; 46\(2\):137-55.](#)
13. [Argyle, A. M., The Psychology of Happiness \(Methuen, London\), 1987.](#)
14. [Oleg N, Richard J, Mohamed A, Shepherd D, Landhuis E, Krägeloh U. The Oxford Happiness Questionnaire: Transformation from an Ordinal to an Interval Measure Using Rasch Analysis," Journal of Happiness Studies, 2017, 18\(5\): 1425-1443.](#)
15. [Pavot W, Diener C, Colvin R, Sandvik E. Further validation of the Satisfaction with Life Scale: Evidence for the cross-method convergence of well-being measures, Journal of Personality Assessment 1991, 49: 71-75.](#)
16. [Daskalou S, Sigkollitou D. Positive and Negative Affect Scale \(PANAS\). In: Stalikas A, Triliva S, Roussi P, editors. Psychometric instruments in Greece. 2nd ed. Athens: Pedio; 2012, 526-7.](#)

17. Köse Aİ. Psychometric properties of the Orientations to Happiness Scale and measurement invariance between samples of Turkish and Russian University students. Soc Indic Res. 2015; 122(3):945–59.
18. Farsi A, Abdoli B, Zamani H. Investigation of Factor Structure of Sources of Sport Self-confidence Questionnaire among Female and Male University Athletes in Group and Individual Sports. Sport Psychology Studies, 2014; 3(8): 18-1.
19. Hasani F, Shahabi Kaseb MR, Zeidabadi R. Psychometric Properties of Persian Version of Athletes Coping Strategies Questionnaire in Competitive Sport. Sport Psychology Studies, 2015; 3(10): 1-24.